

Dotace

O dotacích se mluví často a asi nejčastěji v hospodě. Kdo by nechtěl peníze "zadarmo"? A tak se nejrůznější firmy i jednotlivci ohánějí tajemnými "kontakty", které mají a které přinesou desítky milionů dotací snadno a rychle.

Ve skutečnosti je to jinak. Dostat dotaci, to je především spousta papírování, dlouhá příprava, hodně práce a taky trochu štěstí. A má-li někdo skutečně "kontakty", tak se jimi určitě nechluví v hospodě nad pivem. Kolik papírů je potřeba pro úspěšnou žádost o dotaci, o tom jsem už v Ozvěnách několikrát psal: například k žádosti o dotaci na odbahnění rybníku jsme - kromě mnoha jiných papírů - potřebovali rozbory bahna, souhlas vlastníka pozemku, kam se bahno uloží, souhlas zemědělce, který tento pozemek obhospodařuje, souhlas státního orgánu ochrany půdy, souhlas státního orgánu ochrany přírody se zásahem do významného krajinného prvku, výjimku na nakládání s chráněnými druhy živočichů, druhou výjimku na nakládání se *zvláště* chráněnými druhy živočichů (o první jsme museli žádat v Louňovicích pod Blaníkem, o druhou v Praze), dále vyjádření Agentury ochrany přírody a krajiny, ohlášení prací vodoprávnímu úřadu, a samozřejmě projekt, geodetické zaměření, spousta ekonomických údajů atd. atd. Představa, že někdo si popovídá s "kontaktem" a druhý den má obec dotaci, je úsměvná.

Naše obec získala za toto volební období přibližně 7,2 mil. Kč dotací; v tom jsou započítány i ty dotace, které máme ještě dostat na zateplení mateřské školy, rekonstrukci rybníku a restaurování pomníku sv. Ondřeje. A když započítáme další dotaci od Středočeského kraje na vodovodní řady ve výši 4,9 mil. Kč, na kterou už máme smlouvu a kterou budeme čerpat v příštím roce, je to dohromady 12,1 mil. Kč. Jestli je to dost, nebo málo, to ať každý rozhodne sám; rozhodně je to nejvíc, kolik se v historii naší obce na dotacích dostalo za jedno volební období. A především v tom není započítána **dotace na vodovodní a kanalizační řady, kterou máme příslibenou oficiálními dopisy z ministerstva zemědělství**. Na základě těchto dopisů se už koná výběrové řízení na dodavatelskou firmu, které bude hotovo koncem listopadu.

Shrnutí hospodaření za celé volební období

Na počátku roku 2007 jsme měli na účtě úspory 6,5 mil. Kč a dluh 193 000 Kč (to byl poslední zbytek půjčky na stavbu kanalizace a ČOV v Třeblicatech). Dnes máme na účtě 954 000 Kč a dluh 550 000 Kč. To znamená, že jsme za ty čtyři roky z úspor vyčerpali přibližně 5,9 mil. Kč.

Co jsme za to pořídili? Do svazku obcí Region Jih jsme zaplatili celkem 3,66 mil. Kč na stavbu vodovodu a dnes už opravdu tento vodovod v Ondřejově, Třeblicatech i Turkovicích je a plní se vodou. Dále jsme koupili stavební pozemek za 3,8 mil. Kč; hodnota tohoto pozemku bude v budoucnu jen stoupat. **Už jen tyto dva výdaje činí dohromady 7,46 mil. Kč, tedy o 1,56 mil. Kč víc, než kolik jsme čerpali z dřívějších úspor. A všechny ostatní akce, o kterých zde píšeme, tj. hlavně rekonstrukce kulturního domu včetně tepelného čerpadla v něm, rekonstrukce družiny, mateřské školy, veřejného osvětlení, oken ve škole, rybníku a další menší akce, to je čistá "přidaná hodnota"; byla financována z dotací i z běžných daňových příjmů obce (které byly v posledních dvou letech podstatně nižší kvůli krizi).** Myslím, že se nemáme zač stydět.

Někteří lidé říkají, že se za toto volební období utratilo moc peněz, které se měly nechat na vodovod a kanalizaci. Z hlediska starosty by nebylo nic jednoduššího než nic nedělat a nechat ve starém (zchátralém) stavu kulturní dům, obecní úřad, školku, veřejné osvětlení nebo rybník. Neměl by s tím žádnou práci a obci

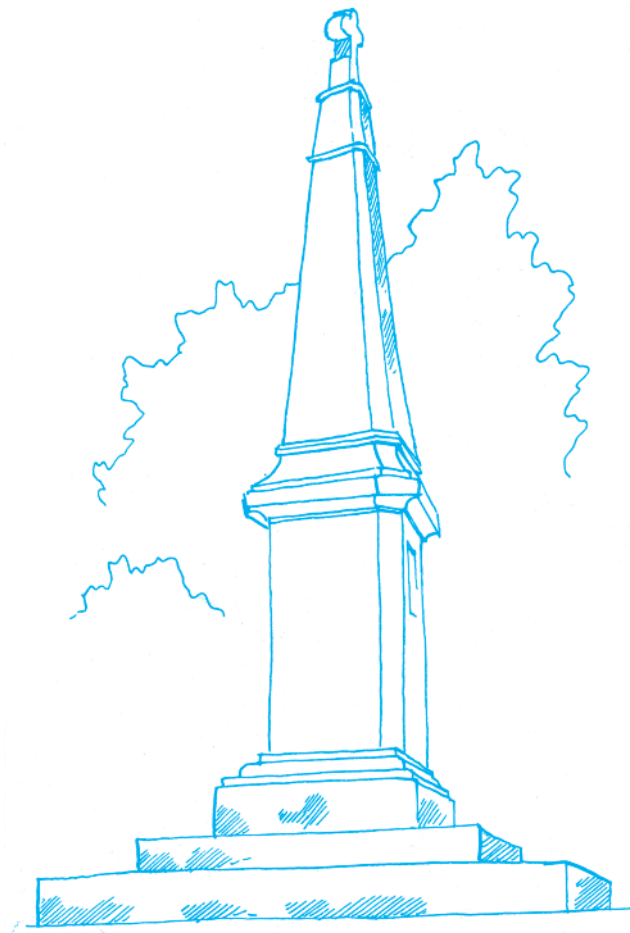
by "ušetřil" hodně peněz - dnes bychom měli na účtě o pár milionů víc a vodovod a kanalizace by se určitě stavěly snadněji. Na druhou stranu by to ovšem znamenalo, že bychom nevyužili dotací, které se v tomto volebním období mohly získat. Do školky by pak místo 45 dětí mohlo chodit jen 25. A nikdo by nevěděl, že mají nad hlavami nebezpečný nahnílý strop.

Věřím, že zastupitelstvo obce se rozhodlo správně, když všechny tyto akce schválilo. Je přirozené, že v předvolebním období "opozice" kritizuje "radnici", tak je tomu ve všech obcích. Dovedu si ovšem představit, že kdyby se jen šetřilo a nestavělo, zaznívala by z přesně stejných úst zase kritika, že se nic nedělá, že se nevyužívají dotace a že se obecní majetek nechává chátrat. To asi patří k volbám všude. Jen je třeba takovou kritiku brát "s rezervou".

Co se nám ještě podařilo

Za prvé, **neprodávali jsme prakticky žádné pozemky**. Za celé volební období jsme prodávali pouze dvakrát: jeden pozemek o výměře 135 m² (rokle sevřená mezi pozemky dvou sousedů) po 300 Kč/m² a jeden pozemek v chatové oblasti v Třeblicatech pod soukromou chatou o výměře 370 m² po 700 Kč/m². To znamená, že jsme nehospondařili na úkor stávajícího obecního majetku. Pro srovnání, např. před deseti lety, v r. 2000, obec uzavřela 16 smluv na prodej svých pozemků, z toho asi polovina byly celé stavební parcely, a průměrná prodejní cena byla pouze 200 Kč/m². Kdybychom tyto pozemky měli dnes, mohli bychom za ně získat i víc než 10 milionů.

Za druhé, **zveřejňovali jsme všechny výdaje** obce nad 10 000 Kč, takže každý mohl vidět, kam jdou obecní peníze. Na webu je registr našich dodavatelů a smluv. A nedávno byl na obecním úřadu "den otevřených účtů", kdy se každý mohl přijít podívat na

Empírový pomník z roku 1846. Postaven na vrchu Manda na paměť dobrovolníků studentské legie, kteří zde tábořili r. 1800 při pochodu proti Napoleonovi. Kresba Lukáš Martinka

smlouvy, faktury nebo jiné doklady o hospodaření. Jen málo obcí hospodaří takto transparentně.

Za třetí, **zasedání zastupitelstva obce se účastní veřejnost**. Hned od počátku volebního období jsme přestali dělat zasedání v malé místnosti na starém obecním úřadě, ale přenesli jsme je do velké školní jídelny. Dnes už je účast veřejnosti na zasedání zastupitelstva samozřejmá.

Za čtvrté, **občané už od roku 2008 nemusí kupovat vlastní popelnice**, protože nám je bezplatně pronajímá svozová firma. Je ale pravda, že jsme poslední rok zdražili poplatek za odpad z 500 na 650 korun ročně, tj. asi o 12 korun měsíčně, a omezili jsme počet popelnic.

Za páté, **Ozvěny jsou vyráběny na profesionální úrovni**, dostaly barvu a jsou doručovány do schránek zdarma. Je ale pravda, že za loňský rok jsme měli v jejich vydávání velký dluh a letos také vydáváme teprve třetí číslo. (Na omluvu mohu snad uvést jen - to, Ozvěny mají už větší počet stránek, například první dvě letošní čísla byla dvojnásobná, takže to, které držíte v ruce, je prakticky letos páté.)

Za šesté, **velký úspěch slaví Sportovně-kulturní centrum, jeho činnost stále narůstá a žádná obec v okolí se nemůže chlubit takovou nabídkou sportovních, kulturních, vzdělávacích a volnočasových aktivit jako naše**. Kurzy vedou nejen lektoři "z venku", ale také řada místních lidí, kteří něco umějí a chtějí se o to podělit s ostatními. SKC má také **širokou nabídku pro děti i jejich rodiče**: jednak tam působí Mateřské centrum Beruška, kam mohou rodiče dát své děti do péče, za druhé je tam k bezplatnému užívání herna, kde si mohou maminky posedět a popovídat, zatímco si jejich děti hrají, za třetí tam chodí (také bezplatně)

hodně školních dětí zahrát si pingpong, fotbálek nebo třeba surfovat na počítači, a konečně je tam i hodně kurzů, které jsou určeny pro děti.

A co se nepodařilo

Za prvé nám nevyšly některé dotace, o které jsme žádali: jednak dotace z Programu rozvoje venkova na vodohospodářskou infrastrukturu, dále krajská dotace z programu FROM na veřejné osvětlení (žádali jsme o 1,7 mil. Kč), a konečně i některé drobnější dotace.

Za druhé jsme se velmi pozpzdili se změnou územního plánu.

Za třetí jsme nepokročili s projektováním a vyřizováním stavebního povolení pro čističku v Turkovicích.

Za čtvrté máme potíže s přechodem na nový informační systém Munis a kvůli tomu se zpožďuje například rozesílání složenek; způsobuje nám to i jiné problémy.

Za páté Ozvěny často vycházejí opožděně a ani na obecní web nedáváme informace tak často, jak by se mělo. Ledacos prostě nestihnáme.

Samozřejmě bylo i dost jiných chyb. Za sebe můžu říct, že mě každá chyba, o které vím, velmi mrzela. Ale jen ten nedělá chyby, kdo nedělá nic.

Čeho bychom chtěli dosáhnout v příštím volebním období

Investice a péče o obecní majetek

Pro příští volební období bude nejdůležitější postavit vodovod, kanalizaci a pokud možno dvě čističky (v Ondřejově a v Turkovicích). To je obrovský výdaj, rozpočet na tyto akce je zatím 70 milionů korun (bez čističek a bez přípojek), ale výběrové řízení na dodavatele stavby ještě probíhá a konečná cena není známa. A jisté je, že budeme dále platit příspěvky na stavbu vodovodu Region - Jih, v příštím roce možná až 2 miliony. To znamená, že se neobejdeme bez dlouhodobé půjčky a také že budeme muset začít prodávat stavební pozemky, které ještě máme a které byly určeny právě pro financování těchto velkých staveb.

Žádné další větší akce se asi podnikat nebudou, protože budeme finančně vyčerpaní. Bude-li to však jen trochu možné, mělo by se postupně začít s rekonstrukcí místních komunikací. Zatím jsme ji neprováděli, protože se prakticky ve všech bude kopat vodovod a kanalizace, ale až tyto sítě budou položeny, musí se využít každá příležitost, aby se na komunikace položil pořádný asfaltový povrch, jako má dnes už ulice Fričova.

I když nebudou peníze na velké investice, budeme i nadále věnovat pozornost údržbě a opravám obecního majetku, zejména budov. Hodně co dělat je například na budově základní školy.

Péče o vzhled obce, životní prostředí a územní rozvoj

Při stavbách samozřejmě vzhled obce bude trpět, ale jakmile to bude možné, budeme se snažit, aby obec byla zase hezká - nebo spíš hezčí než dřív.

Při územním plánování se budeme stavět proti masové zástavbě. Nechceme, aby naše obec skončila jako ta některá "šmoulí městečka" v okolí Prahy - noclehárny bez služeb, plné lidí, kteří se vzájemně neznají.

"Nejen chlebem živ je člověk"

Ondřejov je dnes významným kulturním centrem, kde je mnoho příležitostí pro trávení volného času, pro kulturu, sport i vzdělání. Chceme v tomto trendu pokračovat. Velkou podporu budeme i nadále dávat základní a mateřské škole, stejně jako místním spolkům. Sportovně-kulturní centrum je díky svému manažerovi úspěšné i ekonomicky, nedostává už žádný příspěvek od obce, obec jen platí energii v kulturním domě a mandátní odměnu.

*Hvězdárna - domek pro zahradníka z počátku 20. století.
Kresba Lukáš Martinka*

Budeme dále podporovat rozvoj SKC a snažit se, aby bylo ziskové.

Součástí naší kultury je i historie. Pokusíme se zjistit a zveřejnit co nejvíc informací o historii naší obce a také navázat kontakt s potomky Ondřejováků, kteří se v polovině 19. století vystěhovali do Ameriky.

Zkušenosti z končícího volebního období ukazují, že řada dobrých i špatných věcí se objeví docela neočekávaně. Nemůžeme proto slibovat žádné podrobnosti. Můžeme ale zcela závazně slíbit, že se budeme snažit, aby obec prosperovala a dobře hospodařila, aby jednala slušně a poctivě.

Vážení voliči, jestli jsme vás přesvědčili, že se v naší obci za poslední čtyři roky udělal kus práce, budeme rádi, když dáte i na další čtyři roky svůj hlas volební straně Ondřejov-Třemblaty-Turkovice.

Martin Macháček

CO SE DĚJE V OBCI

Vodovod a kanalizace

Je už vypsáno výběrové řízení na dodavatele vodovodních a kanalizačních řadů v obci včetně ČOV a přípojek, mělo by být hotové přibližně do konce listopadu. Je také podepsaná smlouva se Středočeským krajem o dotaci na vodovod ve výši 10 %, dotace z ministerstva zemědělství bude přidělena po ukončení výběrového řízení. Stavba by měla být zahájena ještě před koncem roku.

Současně se projektují další vodovodní přípojky. Pro ty, kteří podepsali s obcí smlouvu, by projekty měly být hotové přibližně do poloviny října a po vydání územního souhlasu stavebním úřadem se může začít se stavbou přípojek. O detailních podmínkách připojení bude už rozhodovat nové zastupitelstvo, které vzejde z voleb.

Pomník sv. Ondřeje

Na základě průzkumu stavu pomníku po odkrytí jeho soklu rozhodli odborníci, že je třeba, aby pomník dostal nový základ a aby byl izolován od zemní vlhkosti. Proto bude počátkem října celý pomník (tj. šedá socha a červená podnož) sundán a odvezen do restaurátorské dílny, kde proběhne samo restaurování, a mezitím se na jeho místě zhotoví nový základ. Tím se ovšem posune termín, kdy bude opravený pomník zase vztyčen, pravděpodobně až do příštího roku.

Rekonstrukce veřejného osvětlení

se už brzy dokončí, protože už je vydáno územní rozhodnutí na rozšíření v ulici K Bytovkám (to se zdrželo, protože jsme čekali na souhlas vlastníka jednoho pozemku). Kromě toho se napojí ještě jedna lampa v ulici Na Rybníku v Třemblatech a znovu se pokryjí asfaltem místa, kde asfalt předtím byl a v souvislosti s rekonstrukcí se porušil.

Rekonstrukce Fričovy ulice

Fričova je vlastně první místní komunikace v Ondřejově, kde už se nebude kopat vodovod ani kanalizace (jen pár přípojek). Firma, která dělá vodovod, má jako součást zakázky i opravu asfaltových povrchů po výkopech, tedy i ve Fričově. Požádal jsem tuto firmu, aby mi řekli, kolik bychom museli doplatit, kdyby udělali asfaltový povrch nejen na výkopech, ale v celé ulici, od konce žulové dlažby dole až po staré hřiště nahoře, a dostal jsem nabídku na 360 000 Kč včetně DPH. To bylo velmi výhodné, protože kdybychom je teď nechali jen opravit místa výkopů a pak někdy dělali celý povrch znovu, vyšlo by nás to víc než třikrát draž. K pěkné vozovce ovšem patří i odvodnění, takže nás ještě čeká opravit škarpy a někde i obrubníky, aby voda nestékala na sousední pozemky.

Územní plán

Jak už jsem psal minule, změnili jsme zpracovatele návrhu a musím říct, že s prací nového zpracovatele ing. Hniličky jsem velmi spokojen. V souladu se smlouvou, kterou s námi uzavřel, vyhotovil návrh změny do tří měsíců od podpisu, návrh je velmi dobrý a v říjnu bude rozeslán na "dotčené orgány státní správy", tj. na nejrůznější úřady, které se k němu budou vyjadřovat. To by mělo být hotovo asi do 6 týdnů, pak bude následovat veřejné projednání s občany a schválení zastupitelstvem.

Rekonstrukce rybníku v Družstevní ulici

probíhá podle plánu, odbahnění je už hotovo, betonuje se vývařiče a přeliv, další práce by měly podle smlouvy být hotovy do konce října. Když jedete kolem, vidíte, že rybník po odbahnění bude daleko větší než dřív, kdy to byla vlastně jen malá louže zarostlá rákosím. Bude také upraveno okolí rybníku a v rybníku samém se objeví něco nového: ostrůvek pro vodní živočichy, který do projektu požadovali ochránci přírody. Myslím, že rekonstruovaný rybník i s ostrůvkem bude jedno z dalších pěkných míst v naší obci.

Dešťová kanalizace v Sukdolské ulici.

Na křižovatku Sukdolské a Jižní vytékal z neznámého podzemního zdroje "pramen", kvůli kterému byl velký kus komunikace v zimě zledovatělý a nebezpečný. Dnes už tam jsou funkční vpusti dešťové kanalizace, takže příští zimu snad bude i toto místo bezpečné.

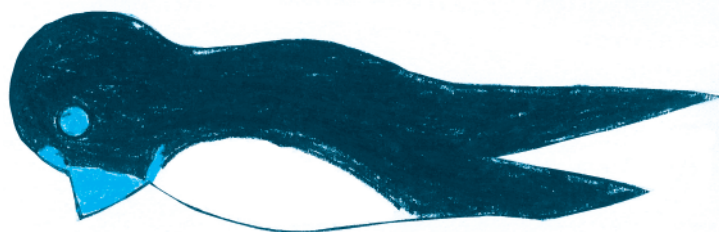
Nová kronikářka obce

Na místo zesnulého Mirka Sejka byla radou obce jmenována ing. Jaroslava Kozáková. Jako rodilá Ondřejovačka "ze starého rodu" toho o naší obci ví velmi mnoho a ukázala to v posledních několika číslech Ozvěn, kde jsme měli možnost číst její velmi zajímavé články o minulosti Ondřejova. Tyto články mají také velmi pěkný styl, proto jsem si jistý, že našim potomkům v kronice zachová zajímavé a čtivé informace o dnešní době.

Plot v Seradově

Obec jako účastník řízení se odvolala proti rozhodnutí Stavebního úřadu v Mnichovicích, kterým bylo vydáno územní rozhodnutí na stavbu plotu okolo pásu pozemků v Seradově, který je dlouhý přibližně 460 m a sahá od cesty k rybníku až k rokli pod bývalou kotelnou ASÚ. Žadatelka ing. Vodrňanková uvádí, že v oplocené ploše chce chovat lamy. Stavební úřad původně její žádost zamítl s tím, že stavba plotu nesmí stát v ochranném pásmu lesa, které sahá 50 m od hranice lesních pozemků. Žadatelka se odvolala ke krajskému úřadu, který jí dal výjimku z ochranného pásma lesa s tím, že může stavět až do vzdálenosti 4 m od hranice lesních pozemků, zrušil zamítavé rozhodnutí SÚ Mnichovice a vrátil mu věc k novému rozhodnutí. Na základě stanoviska krajského úřadu vydal Stavební úřad v Mnichovicích souhlasné územní rozhodnutí, proti kterému teď podáváme odvolání. Ve svém odvolání uvádíme, že uvnitř oplocení je les (přibližně 1000 m²), který by byl zvířaty zničen, a kromě toho že by dlouhým oploceným pásem byl narušen volný pohyb zvěře. K našemu odvolání se připojili i tři majitelé sousedních pozemků.

Martin Macháček

Kresba Marek Jankovský, 3. třída

ROZVRH KURZŮ SPORTOVNĚ-KULTURNÍHO CENTRA V ONDŘEJOVĚ

Pondělí Tělocvična					16,30 – 17,30 Tanečky a cvičení A. Sadílková RODIČE A DĚTI	17,45 – 18,45 Volejbal Votruba JUNIOŘI	18,45 – 20,00 Break Dance M. Staňo JUNIOŘI DOS.	20,00 – 22,00 Badminton Bez trenéra DOSPĚLÍ
Malý sál	9,30 - 11,00 Shiatsu I. Sladká DOSPĚLÍ			16,30 – 17,15 Balet základy H. Zadáková DĚTI	17,15 – 18,00 Balet pokroč. H. Zadáková DĚTI	18,00 – 19,00 Balet H. Zadáková SKUPINA	19,00 – 20,00 Body Form D. Fuchsová DOSPĚLÍ	20,00 – 21,00 Power jóga D. Fuchsová DOSPĚLÍ
Učebna								
Úterý Tělocvična			14,30 – 15,30 Badminton M. Čiháková DĚTI	15,30 – 16,30 Badminton M. Čiháková JUNIOŘI		17,45 – 19,00 Aerobik O. Šípková DOSPĚLÍ	19,00 – 20,00 Pro zdraví Z. Ambrožová DOSPĚLÍ	20,00 – 22,00
Malý sál	9,30 – 10,30 Powerjóga D. Fuchsová DOSPĚLÍ	10,30 – 11,30 Body Form D. Fuchsová DOSPĚLÍ		15,30 – 16,30 Angličtina H. Daron pro DĚTI D. Švehlová			17,30 – 19,00 Jóga B. Šurlan DOSPĚLÍ	19,00 – 20,30 Taichi M. Komňacký DOSPĚLÍ
Učebna	9,00 - Kurzy jazykové DOSPĚLÍ	10,30 školy Langfor DOSPĚLÍ			17,00 – 18,00 Kytara J. Beránek POKROČILÍ	18,00 – 19,00 Kytara J. Beránek ZAČÁTEČNÍCI	19,00 – 20,00 Kytara J. Beránek SKUPINA	
Středa Tělocvična			15,00 – 16,00 Gymnasticko-taneční K. Sehnalová DĚTI	16,00 – 17,00 Sokol	17,00 – 18,00 Taekwon do Oddíl PRO VŠECHNY		19,00 – 20,00 Sokol	20,00 – 21,00 Sokol
Malý sál	9,00 – 10,00 Yamaha Class ROBÁTKA	10,00 – 11,00 Yamaha 1. krůčky k hudbě	11,00 – 12,00 Yamaha Rytmičké krůčky			17,30 – 18,30 Balanční D. Řeháková DOSPĚLÍ	18,40 – 19,40 Pomůcky D. Řeháková DOSPĚLÍ	19,45 – 21,00
Učebna								
Čtvrtek Tělocvična					16,45 – 17,45 Pohybové hry Y. Zadáková DĚTI	18,00 – 19,00 Street Dance P. Landová JUNIOŘI	19,00 – 20,00 Latina P. Landová DOSPĚLÍ	20,00 – 21,00
Malý sál		10,00 – 11,00 Bosu V. Březinová DOSPĚLÍ			17,00 – 18,00 Zdravá záda V. Březinová DOSPĚLÍ	18,00 – 19,00 Bosu V. Březinová DOSPĚLÍ	19,00 – 20,30 Break Dance M. Staňo JUNIOŘI DOS.	
Učebna	9,00 - Kurzy jazykové DOSPĚLÍ	10,30 školy Langfor DOSPĚLÍ		15,15 – 16,45 Keramika O. Suchá DĚTI JUNIOŘI				
Pátek Tělocvična	9,00 – 9,45 Cvičení se říkankou K. Kliková 2 – 3 roky	10,00 – 10,45 a písničkou K. Kliková 2 – 3 roky			16,30 – 17,30 Sokol	17,30 – 19,00 Hip Hop, House A. Rečková DĚTI, JUNIOŘI	18,30 – 20,00	20,00 – 22,00 Sokol
Malý sál		11,00 – 12,00 Step Aerobik Svobodová DOSPĚLÍ						
Učebna			12,00 až Individuální Svoboda	výuka na	bicí	17,00	18,30 – 20,30 Enkaustika a esoterika H. Matějčková	
Sobota Tělocvična	10,00 – 11,00 Modeláři letadel rezervace	11,00 – 12,00 Modeláři rezervace				17,00 – 18,00 Badminton rezervace		
Neděle Tělocvična	8,30 – 9,00 Akce dle plánu	9,00 – 10,00 1. lekce	10,15 – 11,15 2. lekce		16,00 – 17,00 Taekwon do Oddíl PRO VŠECHNY	17,00 – 18,00 Sokol	18,00 – 19,00 Sokol	19,00 – 20,00 Sokol

Kromě kurzů, které jsou uvedeny v tabulce, nabízí SKC i další možnosti. Mám radost, když vidím, že tatínek jde hrát stolní tenis, maminka si zacvičí a děti zatím hlídají hodné tety z Mateřského

centra Beruška. A potom si všichni společně posejí v dětské herně u kávy.

Snažíme se přinášet stále něco nového, aby si vybral skutečně

každý. Nabízíme nejrůznější cvičení - aerobik, power jógu, latinské tance, shihatsu, klasičtí jogu nebo pohybové aktivity pro seniory.

Také si můžete protáhnout tělo v posilovně, a to buď sami nebo za asistence osobního trenéra. Velice oblíbená jsou speciální cvičení na bolavá záda a také masáže.

Tatínkové mohou změřit síly v šachu, stolním fotbálku nebo si objednat celou tělocvičnu a zkusit volejbal, badminton nebo fotbal. Zpřístupnili jsme centrum i pro teenagery, kteří nemají po škole kam jít. Mohou na internet, do knihovny, zahrát si stolní tenis nebo na stolní fotbálek. Neplatí nic, jen se musí zapsat do knihy návštěv a chovat se slušně. Ze začátku jsem se bál, že mládež relativně bez dozoru bude problém, ale vytvořila se tu dobrá parta, která se o svoji „klubovnu“ sama stará.

Hynek Kašpar, manažer SKC

JAK TO TEHDY PROBÍHALO: JZD V ONDŘEJOVĚ

V minulém čísle Ozvěn jsme otiskli první část vzpomínání Jarky Kozákové na Ondřejov jako zemědělskou obec. Dnes uvádíme část druhou, ve které vypravuje, jak se v Ondřejově zakládalo JZD a jak si dál vedlo.

V roce 1949 se tu po sovětském vzoru začala zakládat zemědělská družstva. V Ondřejově vznikla postupně družstva dvě. To první, ještě na konci čtyřicátých let, dali dohromady, jak říkal můj děda, „kozičkáři“ nebo „ceckáři“. Byli to bezzemci, komunisté, kteří dostali rozkaz založit JZD. Byli mezi nimi třeba pan Lán, oba Kulhánkové, Zeman z Horky, podílela se i paní Donátová. Hospodařili na obecních a farských polích.

Protože neměli žádné zkušenosti, jenom příkaz „Strany“ a elán, družstvo se brzy rozpadlo i přes to, že dostali velkou státní pomoc. Měli třeba právo zabavit sedlákům potřebné stroje. Naproti tomu „nedružstevníci“ měli vysoké státní dodávky a všemožně ztěžované podmínky hospodaření. Musela se, mimo jiné, odevzdávat část sklizně, zvířata nebo škvařené sádlo ze zabijaček, krupón (kůže ze hřbetu zabíjených prasat) i vejíčka. Ta vykupovala Jednota a vím, že každé vejce musela maminka popsat číslem domu.

Pak přišlo znovu nařízení „shora“ a museli založit družstvo sedláci. Myšlenka to byla chytrá, počítalo se s tím, že když „podepíšou“ sedláci, kteří mají většinu ondřejovské výměry, ostatní se přidají. Po domech chodili místní i cizí agitátátoři a přesvědčovali sedláky nejprve po dobrém, později nutili po zlém, k založení JZD. Já z té doby mám v paměti uplakanou maminku a babičku, věčně rozčileného tátu i dědu, domácí porady, co dál...

Jak mi táta mnohem později sdělil, dostal na výběr. Buď podpis přihlášky, nebo vystěhování, nebo kriminál. Zprvu tomu nechtěl věřit, ale když se tajně dozvěděl, že když nepodepíše, je do tří dnů připraven náš odsun, s ohledem na staré rodiče a dvě malé dcery podepsal. Stejně na tom patrně byli i druzí sedláci, a tak dne 22. 9. 1952 po těžkém nočním jednání (skončilo ve tři hodiny ráno a sedláci měli do rána čas na rozmyšlenou) bylo založeno další družstvo, tentokrát s větším množstvím pozemků i zvířat.

Prvními družstevníky byli Šebl "koutecký" z čp. 40, můj táta Chytráček, Šalda, Dřížhal, Palma a Šafa s rodinami. Omlouvám se, pokud jsem někoho zapoměla. Pole byla převedena bezúplatně, za zvířata a vybavení byly vyplaceny směšné částky, Předsedou družstva byl zvolen pan Šebl z č. 40, táta se stal agronomem (tehdy se říkalo *rostlinář*), zootechnika dělal pan Šalda, paní Šaldová se starala o účetnictví, pan Dřížhal měl na starosti družstevní pokladnu.

To ovšem neznamenalo, že by nepracovali jako ostatní na polích nebo ve stájích. Tu funkci měli jenom navíc. Práci přímo řídili, ale byli podřízeni volenému představenstvu a ještě nad ním stála „členská schůze“, tedy sbor všech členů družstva, která měla právo rozhodovat o všem. Stejný systém je ve družstvech dodnes. Nadřízeným byl ještě výš ONV, později zemědělská správa. Bylo přesně určeno, co a kolik se čeho bude pěstovat i chovat. Mnohdy velmi neodborně, takže se třeba v Ondřejově musela pěstovat cukrovka, což byl naprostý nesmysl.

Začátky hospodaření byly kruté. Proti „jézéďákům“ se postavilo veřejné mínění, byli považováni za zrádce. Táta dokonce přestal chodit na mariáš, protože to v hospodě nemohl vydržet. Velké problémy byly při svádění krav do společných stájí nebo při rozorávání mezi a scelování pozemků. Bylo totiž nutné vyměnit pole tak, aby ta družstevní byla vedle sebe a ne všechna pole byla ve stejné „kondici“. I po rozorání mezi bylo vidět, jaký je kdo hospodář a družstevníci si to dávali jasně a nevybíravě najevo.

Postupně opravdu vstoupili do JZD téměř všichni a byl scelen celý katastr při HTÚP (hospodářsko-technická úprava pozemků). A to tak důkladně, že dokonce i pozemkové knihy na MNV měly být likvidovány jako nepotřebné.

Všechny polní práce i všechna doprava se zprvu dělala koňmi. Později bylo možné si pronajmout v říčanské STS (strojní a traktorové stanici) traktor i s traktorem, kteří u nás pracovali celou sezónu. Jako traktoristé z STS tady pracovali pan Vlasák a Kulíšek. Teprve později družstvo nakoupilo své vlastní traktory a zaškolilo vlastní traktoristy. Na traktorech jste mohli vidět třeba mého tátu, pana Šaldu, Vilhelma, Hnízdu, Matyse, Vycpálka nebo Šafra.

Zvířata zpočátku zůstávala v chalupách, pak byla svedena do jednotlivých dvorů. U nás se třeba všechny chlévy předělaly na chov prasnic, u Šaldů byla drůbežárna, u Šimků (čp. 15 - vedle Šaldů) líheň kuřátek, u Dřížhalů a Šeblů z kouta byly dojnice, prasata na maso se chovala u Šimků a u Kyčlerů (čp. 3, dnes Bílek).

Koň byli ustájeni "u Šeblů", kde je dnešní vinárna. Ještě dnes vidím, jak tam ti první stáli. Byli to Rapa, Dědek, Fuksa, Falba, pak náš pár Hnědka s Lídou, poslední byla Šaldova Byrona.

Teprve za několik let byly postupně postaveny 3 kraviny a dřevěné stavby pro prasnice se selaty. Od nás se prasnice odstěhovaly a místo nich byly umístěny traktory. Nevím, jestli bylo lepší mít pod okny hnojiště nebo ve studni naftu a na dvore po kolena bláta. Dále byla postavena výkrmna vepřů, sušička na obilí se sily a sklady a nakonec odchovna jalovic na Břešťáku.

Prasnice, které byly u nás, opatroval můj děda. Mamince jsme pomáhaly krmit prasata u Šimků. Ve svých 7 a 8 letech jsme musely chodit přikládat pod kotlem, aby se uvařily brambory, nebo nosit ve kbelících vodu a krmení pro zvířata. Na polích se objevily za traktory samovazače, řádkovače, nakonec se začalo sklízet kombajny. Velkou výhodou byly i stroje na obracení a shrnování sena a ocelokolna na jeho dosoušení. Na samovazu jsem za traktorem s mým tátou, pak s panem Šaldou, dělala vždy celé prázdniny.

V družstvu se hospodařilo na tzv. pracovní jednotky. To znamenalo, že odvedená práce se nehodnotila penězi, ale jednotkami. Výkony byly přesně znormované, kolik jaké práce musel člen na jednu jednotku odvést. V různých družstvech měla jednotka nestejnou finanční hodnotu. V Ondřejově, tuším, nejprve asi 4 Kčs (pro mladé: Kčs byla "koruna československá"), později se ustálila na 12 Kčs. To už bylo dobré, ale v některých družstvech

Jubilea: srpen-září

Božena Šeblová, Ondřejov, 81 let
 Václav Bumba, Ondřejov, 85 let
 Marie Kratochvílová, Ondřejov, 84 let
 Alena Tlamichová, Ondřejov, 80 let
 Marie Zámyslická, Ondřejov, 86 let
 Marie Bartošková, Ondřejov, 87 let
 Marie Krátká, Ondřejov, 80 let
 Blažena Topolová, Ondřejov, 83 let
 František Janoušek, Ondřejov, 83 let
 Karel Bohata, Ondřejov, 86 let

*Všem oslavencům srdečně blahopřejeme a přeje-
 me pevné zdraví do dalších let !!!*

Noví občané

Valérie Kvapilová, Turkovice
 Matěj Preisler, Třemblaty
 Ondřej Pěch, Turkovice
 Lukáš Hájek, Ondřejov

*Vítáme vás mezi námi a přejeme hodně zdraví
 a štěstí!!*

Úmrtí

Pavel Krejčík, Ondřejov
 František Kycler, Ondřejov
 Pavel Křivánek, Ondřejov
 Marie Vávrová, Ondřejov

Poděkování

Děkuji obecnímu úřadu za blahopřání k mým narozeninám, zvláště pak paní Novotné za předání gratulace a dárku.
Marie Šafrová

Děkuji za blahopřání a dárek ke svým pětaosmdesátinám, které mi předaly paní Klokočnicková a paní Švandová.
Václav Bumba

Děkuji obecnímu úřadu za milé přání a dárek k mým narozeninám, který mi předaly paní Ivana Klokočnicková a Marie Švandová. Děkuji spolku Baráčníků za milé přání a dárky a květiny k mým narozeninám, které mi předala tetička Křečková a soused Padevět.
Marie Bartošková

Děkuji obecnímu úřadu za blahopřání a dárek k mým narozeninám, který mi při návštěvě předaly paní Švandová a Klokočnicková.
František Janoušek

Děkuji obecnímu úřadu za přání a dárek k mým narozeninám.
 S pozdravem *Karel Bohata*

JZD v Ondřejově

(pokračování ze str. 11)

„v kraji“ měli za jednotku až 30 Kčs. Za měsíc jeden člověk odpracoval asi sto jednotek.

Vyplácelo se, jen pokud v pokladně družstva na výplatu bylo, a i tak jen polovina. Druhá polovina zůstávala v bance až do konce roku. Pak podle toho, jak vyšlo hospodaření, buď byly, nebo taky nebyly doplatky. Ale jen výjimečně vyšly na sto procent.

Výplaty byly zpočátku tak malé, že nebyť tzv. záhumenek, tak nás táta neuzivil. Záhumenek byl kousek pozemku, zpravidla u chalupy, kde si členové družstva pěstovali brambory nebo obilí pro rodinu, slepice, prase a krávu, kterou si po svedení zvířat do společných stájí mohli ponechat. A maminka nás v podstatě penězi za prodané mléko a vajíčka živila.

Mléko od záhumenkových krav se sbíralo ve sběrně, která byla nejprve v prostorách současné hasičárny, později tam, co je dnes drogerie. Mléko mimo jiné sbírala paní Alena Kalibová. Peníze za mléko posílala mlékárna na JZD a maminka je podle odevzdaných litrů a tučnosti rozpočítávala a vyplácela. Čím vyšší procento tuku (bývalo kolem 5 %), tím lepší a dražší mléko. To, co se dnes prodává, má do kvalitního mléka hodně daleko. Musím podotknout, že u nás se jedly husy, kachny, vepřové, uzené, mastilo se jen sádlem a máslem, pracovalo bez dovolených od svítání do tmy, a přesto se babička s dědou, který kouřil a hospodě se nevyhýbal, dožili přes 85 let.

Úroveň družstev byla velice rozdílná. Záviselo hodně na vedení, ale také na oblasti, ve které se hospodařilo. Postupem času už družstva zajišťovala svým členům slušné živobytí. Slučovala se do mnohdy až nesmyslných celků. Ondřejov měl původně cca 400 ha orné půdy, nakonec byl v celku o asi 5000 ha, měl zapsaných přes 700 členů, nemluvě o zaměstnancích. Družstvo sahalo od Kališť, Zvánovic až po Kunice a Vidovice, centrum bylo v Mirošovicích. Takže se jezdilo a jezdilo. Postupně se z původně téměř rodinných hospodářství stávaly nezvladatelné celky, kde větší podíl na ziscích měla přidružená, tedy nezemědělská výroba.

V době počátků měly rodiny povinnost pracovat na svých vložených polích. Protože maminka onemocněla tuberkulózou, musely jsme se sestrou, tehdy ještě obě školou povinné, chodit ve svém volnu pracovat. A řeknu vám, stačit při ručním obracení sena, kde se jde v řadě, zkušeným selkám - to byl nápor na fyzickou!! Dokonce šlo všechno tak daleko, že sestra, jako starší, musela jít studovat zemědělskou školu, aby se mohla vrátit na „naše lazoury“. Přestože ona nechtěla a mě zemědělství vždycky bavilo a baví dodnes, nebylo jí to nic platné. Tak jsme zemědělkou vystudovaly obě. Ona v zemědělství nakonec částečně zůstala, já z něj, ač nerada, odešla. Zůstal mi alespoň školní pozemek a doma zahrada a zahrádka.

Koncem 70. let už se vůbec nehledělo na to, kdo „dal pole“. Do družstva se hlásilo čím dál víc nezemědělců, protože platy byly velmi dobré a už to vůbec nebylo o práci rukou od rána do večera. I v živočišné výrobě se směny střídaly, takže ošetřovatelé si klidně mohli vzít i dovolenou. Zemědělství v Československu bylo na takové úrovni, že země byla v základních potravinách soběstačná a nemusely se dovážet zahraniční, méně kvalitní komodity.

To, co se stalo v naší zemi se zemědělstvím po roce 89, považuji za zlý sen a psát o tom nechci. Snad jen to, že ondřejovské družstvo AGRO zvládají pod vedením Mirka Tesaříka staršího 3 lidé: on sám, jeho syn a můj vnuk Zdeněk Zeman.

Jaroslava Kozáková

Vydává Obec Ondřejov. Šéfredaktorka V. Vomáčková. Redakční rada: J. Kölbl, M. Macháček, J. Pohanková, P. Řezba, M. Tlamichová. Registrováno zn. MK ČR E 12695. Cena 5 Kč.